

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД
№ *РД.09-1145/2015* 2015 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, във връзка с чл. 13, ал. 5 от Закона за професионалното образование и обучение, чл. 102, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и чл. 17, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.05.2001 г. за разпределение на учебното време за достигане на общообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование, при спазване на изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с осигуряване на обучението по учебния предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет **учебна практика по работа с машинно-тракторни агрегати за XII клас, професия код 621140 „Агроеколог“, специалност код 6211401 „Агроекология“** от професионално направление код 621 „Растениевъдство и животновъдство“.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2015/2016 година.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Вania Кастрева – заместник-министър.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО
И НАУКАТА:

Вярно,

ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„КАНЦЕЛАРИЯ И
АДМИНИСТРАТИВНО
ОБСЛУЖВАНЕ“:

/п/ ПРОФ. ТОДОР ТАЧЕВ

/ Красимира Коева

Зам.-министър *Ваня Кастрева*
Заповед № *РД.09-1296/22.08.2014*

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА
за задължителна професионална подготовка
по
УЧЕБНА ПРАКТИКА ПО
РАБОТА С МАШИННО-ТРАКТОРНИ АГРЕГАТИ

Утвърдена със Заповед № РД 09-*МД* 13 ~~от~~ 2015 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

код 621 „РАСТЕНИЕВЪДСТВО И ЖИВОТНОВЪДСТВО“

ПРОФЕСИЯ:

код 621140 „АГРОЕКОЛОГ“

СПЕЦИАЛНОСТ:

код 6211401 „АГРОЕКОЛОГИЯ“

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма е предназначена за професия код **621140 „Агроеколог“**, в която по учебен план е включен учебният предмет **учебна практика по работа с машинно–трактолни агрегати (РМТА)**.

Учебното съдържание дава възможност за придобиване на практически знания чрез прилагането на теоретичните знания за използването на земеделската техника в различните технологии за отглеждане на екологична продукция. Придобитите професионални компетенции по учебния предмет са свързани с безопасна и качествена работа при регулиране, подготовка и нагласяване за работа на земеделската техника в реална работна среда. Придобитите знания и умения са основа за прилагане на технологии в растениевъдството, чрез които се опазва околната среда и се запазва почвеното плодородие. Формирането на професионални компетенции по учебния предмет е в основата на усвояването на основни понятия и регламентирани правила за специфичните и ефективните дейности, целящи създаването на устойчива форма на земеделие.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с теоретичната подготовка по предметите от специфичната професионална подготовка, формиращи професионалните компетенции на професията.

Часовете по РМТА могат да се провеждат като изведена практика в подходящо за обучение време по решение на училищното ръководство.

Темите се планират от учителите съобразно сезонния характер на дейностите и конкретното производство в района и училището след съгласуване с директора на училището.

II. ЦЕЛ НА ОБУЧЕНИЕТО

Обучението по учебния предмет **учебна практика по работа с машинно–тракторни агрегати** има за цел чрез усвояване на знания и умения учениците да придобият професионални компетентности за работа със земеделска техника при организиране и изпълнение на основни технологии на производство.

За постигане на основната цел на обучението по предмета е необходимо изпълнението на следните подцели:

- нагласяване и регулиране на механизмите и системите на селскостопанските машини;
- извършване на монтаж и демонтаж на различни машини и агрегати;

- определяне на основните причини за техническите неизправности;
- работа с машините и агрегатите;
- поддържане и съхраняване на селскостопанската техника;
- определяне качеството на извършената работа;
- спазване изискванията за техника на безопасност и охрана на труда при работа с инструменти, уреди и машини;
- правилно използване на техническата документация и информация.

III. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

Общият хорариум от часове е разпределен в XII клас:

I срок – 18 учебни седмици по 2 учебни часа = 36 учебни часа

II срок - 13 учебни седмици по 2 учебни часа = 26 учебни часа

ОБЩО: 62 учебни часа

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМАТА	Брой часове
I.	Основна обработка на почвата	6
1.	Инструктаж по техника на безопасност и опазване на околната среда при работа с машини за основна обработка на почвата. Запознаване с машинния парк.	2
2.	Съставяне на агрегат за оран. Ежеменен технически преглед и работа с агрегат. Инструктаж по охрана на труда и опазване на околната среда (ОТ и ООС).	2
3.	Определяне качеството на извършената работа и отчитане. Инструктаж по ОТ и ООС.	2
II.	Повърхностна обработка на почвата	14
1.	Съставяне на агрегат за слято култивиране. Ежеменен технически преглед и работа с агрегата. Инструктаж по ОТ и ООС.	2
2.	Определяне качеството и отчитане на извършената работа. Инструктаж по ОТ и ООС.	2
3.	Инструктаж по техника на безопасност и ООС при работа с машини за дискуване на почвата. Съставяне на агрегат за дискуване.	2

4.	Ежесменен технически преглед и работа с агрегата. Определяне качеството и отчитане на извършената работа.	2
5.	Инструктаж по ТБ и ООС при работа с агрегат за брануване на почвата. Съставяне на агрегат.	2
6.	Ежесменен технически преглед и работа с агрегат. Определяне качеството и отчитане на извършената работа.	2
7.	Съставяне агрегат за валиране. Ежесменен технически преглед. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
III.	Подхранване на почвата – торене.	4
1.	Инструктаж по ТБ и ООС при работа с машини за торене на почвата. Съставяне на агрегат за торене.	2
2.	Ежесменен технически преглед и работа с агрегат. Определяне качеството и отчитане на извършената работа.	2
IV.	Сеитба на култури със слята повърхност.	8
1.	Инструктаж по ТБ и ООС при работа с агрегат за слята сеитба. Съставяне на агрегат за слята сеитба.	2
2.	Ежесменен технически преглед и работа с агрегат. Определяне качеството на извършената работа. Отчитане.	2
3.	Инструктаж по ТБ и ООС при работа с агрегат за сеитба на окопни култури. Съставяне на агрегат за сеитба.	2
4.	Ежесменен технически преглед и работа с агрегат за сеитба на окопни култури. Определяне качеството на извършената работа.	2
V.	Извършване на междуредова обработка на почвата.	2
1.	Съставяне на агрегат за окопаване. Ежесменен технически преглед. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
VI.	Поливане на културите	2
1.	Съставяне на агрегат за поливане. Ежесменен технически преглед и работа с агрегата. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
VII.	Механизирано прибиране на тревни култури и сено. Косачки.	4
1.	Съставяне на агрегат за прибиране на сено и слама. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
2.	Ежесменен технически преглед и работа с агрегат за прибиране на сено и слама. Определяне качеството на работа.	2
VIII.	Работа със сенопреса	6

1.	Съставяне на агрегат за прибиране на сено и слама. Инструктаж по ТБ и ООС при работа със сламопреса.	2
2.	Ежесменен технически преглед и работа с агрегат за прибиране на слама. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
3.	Определяне качеството на извършената работа. Отчитане.	2
IX.	Механизирано прибиране на царевица	4
1.	Окомплектоване на агрегат за прибиране на царевица. Извършване на ежесменен технически преглед. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
2.	Извършване на експлоатационни регулировки и нагласяване за работа. Работа с агрегата. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
X.	Механизирано прибиране на зърнено-житни култури	12
1.	Нагласяване и окомплектоване на зърнокомбайн за работата. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
2.	Извършване на експлоатационни регулировки на зърнокомбайн. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
3.	Извършване на експлоатационни регулировки на зърнокомбайн. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
4.	Извършване на ежесменен технически преглед. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
5.	Работа със зърнокомбайн. Инструктаж по ТБ и ООС.	2
6.	Определяне на загубите, свързани с техническото състояние и експлоатационните регулировки. Инструктаж по ТБ и ООС.	2

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

В края на обучението учениците да могат да:

- нагласяват и регулират селскостопанските машини;
- извършват последователно монтаж и демонтаж на отделни детайли и възли на механизмите и системите;
- извършват технологичните операции;
- определят качеството на извършената работа;
- определят причините за техническите неизправности;
- поддържат и съхраняват селскостопанските машини;
- спазват изискванията за техника на безопасност и охрана на труда при работа с инструменти, уреди и машини;
- използват техническата документация и информация.

VI. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

инж. Антоанета Чешмеджиева – ПГСС „Васил Левски” - гр. Първомай

Росица Генова – ПГСС „Васил Левски” - гр. Първомай

VII. ЛИТЕРАТРА

1. Проф. Мандарджиев, С. и колектив. Земеделска техника - I и II част. Христо Г. Данов, Пловдив, 1993.
2. Проф. Вакарелски, Й. и колектив. Механизация на селското стопанство - I и II част. Земиздат, София, 1987.
3. Доц. Шишков, С. и колектив. Ръководство за упражнение по селскостопански машини. Земиздат, София, 1983.